

A Debreceni Ítéltábla a dr. Gyulai Iván ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a dr. Dobos András ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt a Miskolci Törvényszék 13.P.21.505/2016/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 24 000 (Huszonnégyezer) forint feljegyzett másodfokú eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az alperes **T** község 2014. évi önkormányzati képviselő- és polgármester választásának - amelyen képviselőjelöltként mindkét peres fél indult - kampányidőszakában a felperes hozzájárulása nélkül egy röpirat mellékleteként nyilvánosságra hozta a felperesnek 2008. június 26-án **M** Város Polgármesteri Hivatalához az alperesi ingatlanon jogsértő építési tevékenységre hivatkozó, a felperes nevét és lakcímét is tartalmazó bejelentését.

A felperes keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az alperes a nevének és a lakcímének engedélye nélküli nyilvánosságra hozatalával megsértette a személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi jogát; kérte az alperes kötelezését a további jogsértéstől eltiltásra és 1 000 000 forint sérelemdíj megfizetésére.

Az alperes személyiségi jogsértés hiányára hivatkozva a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság 8. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes személyes adatainak védelméhez fűződő jogát azzal, hogy a 2014. évi önkormányzati képviselő- és polgármester választás kampányidőszakában nyilvánosságra hozta felperes - hatósági eljárást kezdeményező beadványon feltüntetett - nevét és lakcímét. Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta, és kötelezte a felperes javára 15 napon belül 300 000 forint sérelemdíj megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A peres feleket személyenként kötelezte az államnak, külön felhívásra 30 000 forint feljegyzett eljárási illeték megfizetésére; továbbá úgy rendelkezett, hogy a per során általuk előlegezett költségeket a felek maguk viselik.

Az ítélet indokolása a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. §-ának e) pontjára, 2:52. §-ának (1)-(3) bekezdéseire, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. §-ának (1) bekezdésére, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 3. §-ának 2. és 10. pontjára, 4. §-ának (1) és (2) bekezdésére, 5. §-a (1) bekezdésének a) pontjára, 6. §-ának (7) bekezdésére, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 68. §-ának (1) bekezdésére hivatkozva a keresetet részben találta alaposnak.

Megállapította, hogy a felperes neve és lakcíme személyes adatnak minősül. Ezen személyes adatokat a felperes feltüntette az építési hatósághoz intézett bejelentésén, olyan kérelmet azonban nem terjesztett elő, amely az alperes, mint ügyfél iratbetekintési jogának korlátozására irányult volna, ezért alperes ügyfélként jogszerűen szerezte meg a felperes nevét és lakcímét is tartalmazó bejelentést. Az a tény azonban, hogy jogszerűen jutott hozzá a személyes adatokat tartalmazó beadványához, még nem jelenti azt, hogy azokkal szabadon rendelkezhetett. A személyes adatok kezelésének szabályai értelmében kizárólag a személyes adatokat tartalmazó bejelentés megismerésére szerzett jogot, az e céltól eltérő minden további adatkezeléshez a felperes hozzájárulását kellett volna kérnie. Mivel ezzel szemben eltérő célra hozta nyilvánosságra a nevét és lakcímét tartalmazó bejelentést, így megsértette a felperes személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

Nem találta alaposnak az elsőfokú bíróság az alperesnek a közszereplése során nyilvánosságra hozott adatokra vonatkozó mentességre hivatkozását, mert a hatósági eljárás kezdeményezése nem minősíthető közszereplésnek, így a felperes hozzájárulását nem kellett megadottnak tekinteni, de ennek a körülménynek egyébként sem lett volna jelentősége, mert akkor sem lehetett volna a hatósági eljárás lefolytatásától eltérő célra felhasználni az ott közzétett adatokat. A jogsértés szempontjából nem tartotta relevánsnak sem azt, hogy a felperes mint képviselő-testületi tag neve és lakcíme az önkormányzati rendeletekben megelőzőleg már nyilvánosságra került, valamint hogy Interneten közzétett szálláshirdetésekben és a telefonkönyvben a felperes magánszemélyként is nyilvánosságra hozta a nevét és a lakcímét, mert személyes adatai felett továbbra is a felperest illette meg a rendelkezési jog, az előzőektől eltérő célú felhasználáshoz az engedélye nem lett volna mellőzhető.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes személyes adatok védelméhez fűződő jogát, és a jogsértés megállapítása esetére tett elismerő nyilatkozata alapján az alperest a további jogsértéstől is eltiltotta.

Részben találta alaposnak az első fokú ítélet a sérelemdíj iránti igényt. Megállapította, hogy a sérelemdíj alkalmazásának jogszabályi feltételei fennálltak. Az alperes magatartása jogellenes volt, hiszen megsértette a felperes személyes adatok védelméhez fűződő jogát. A jogsértés mértéke súlyos volt, hiszen az adatkezelés törvényes céljának elérését követően több mint hat évvel nagymértékben eltérő célból hozta nyilvánosságra a felperes személyes adatait. Magatartása súlyosan felróható minősül, hiszen tudnia kellett azt, hogy a felperes személyes adatait tartalmazó beadvány választási kampányban történő nyilvánosságra hozatala súlyos fokban jogsértő. A jogsértés a felperes oldalán

köztudomású érdeksérelmet okozott, más hátrány nem volt bizonyított, ennek kompenzálására 300 000 forint sérelemdíj elégséges, ezért az elsőfokú bíróság az alperest ennek az összegnek a megfizetésére kötelezte, az ezt meghaladó keresetet elutasította.

A pernyertesség-pervesztesség arányát az elsőfokú bíróság úgy határozta meg, hogy a felperes a jogsértés megállapítása és a jogsértéstől történő eltiltásra irányuló keresetek tekintetében egészében, a sérelemdíj megfizetésére irányuló kereset vonatkozásában 30 % mértékben lett pernyertes, így összességében azt állapította meg, hogy a felek egyenlő arányban lettek pernyertesek, ezért a Pp. 81. §-a (1) bekezdésének második mondata alapján az eljárás során általa előlegezett azonos mértékű perköltséget mindkét fél maga általi viseléséről rendelkezett, és a feljegyzett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti mértékű 60 000 forint illetéket a felek között egyenlő arányban megosztotta.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperes saját maga által már korábban - a sérelmezettnél szélesebb körben is - nyilvánosságra hozott, az adott településen az önkormányzati rendelet által is tartalmazott, de mindezek nélkül is közismert név és lakcím adat közzétételével az alperes nem követhetett el jogsértést. A kampányirat mellékletét képező felperesi beadvány közzététele ténylegesen nem eredményezte a felperes nevének és lakcímének nyilvánosságra kerülését, hiszen azok már korábban közzétettek és nyilvánosak voltak. Megvalósultak az Infotv. 6. §-ának (7) bekezdésében írt feltételek, hiszen egyrészt a sérelmezett adatok a felperes hozzájárulása nélkül az önkormányzati rendeletben nem szerepelhettek volna, másrészt maga a felperes éppen a közszereplői mivoltára tekintettel nyújtotta be a hatósági eljárást megelőző beadványt, az alperes pedig jogosult volt bárkivel megosztani azt az információt, hogy vele szemben a felperes bejelentése folytán hatósági eljárás indult, és ezt a felperes mint közszereplő, túrni volt köteles. A személyiségi jogsértés megvalósulása mellett is eltűzött mértékű volt a megállapított sérelemdíj. Nem vette kellően figyelembe az elsőfokú bíróság, hogy az esetleges jogsértés csak olyan adatokhoz kapcsolódott, amelyeket a felperes már korábban nyilvánosságra hozott, de a név és lakcím adatok sérelme egyébként sem vethető össze más személyes adatok - mint faji, vallási, etnikai hovatartozásra, egészségi állapotra, nemi identitásra vonatkozó adatok - sérelmével, a köztudomású érdeksérelmen felül pedig a felperes semmilyen hátrányt nem bizonyított. Sérelmezte azt is, hogy bár az első fokú ítélet tartalmazta, hogy a felperes csak 30 %-ban lett pernyertes, a perköltség viselését mégis 50 % pernyertességi arány szerint határozta meg.

A felperes a másodfokú eljárásban nyilatkozatot nem tett.

Az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érintette az első fokú ítéletnek a keresetet részben elutasító rendelkezéseit, a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja értelmében tárgyaláson kívül bírálta el, és azt a következők szerint nem találta alaposnak:

Az elsőfokú bíróság a kérelem és ellenkérelem keretei között a szükséges bizonyítási eljárást elfolytatta, a bizonyítékoknak a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelési

jogkörében a tényállást helyesen állapította meg, abból helytálló jogi következtetéseket vont le, az érdemi döntésével és annak indokaival az ítéltábla egyetértett.

Nem volt vitatott, hogy az alperes anélkül hozta nyilvánosságra a felperesnek a nevét és lakcímét, mint személyes adatait tartalmazó, hatósági eljárást kezdeményező beadványát, hogy ehhez a felperes a hozzájárulását nem adta. A jogvita elbírálásának lényeges kérdése volt, hogy ezzel a magatartással sérült-e a felperes személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi joga.

Az Infotv. az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott rendelkezései értelmében személyes adat kizárólag akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény vagy törvényi felhatalmazása alapján helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli; a személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető.

Az idézett jogszabályi rendelkezések értelmében a felperes neve és lakcíme személyes adatnak minősül. Az alperes a törvényi fogalom alapján nem adatkezelő, azonban ennek a perbeli esetben nem volt jelentősége, mivel a felperes nem az Infotv. speciális, csak az adatkezelővel szemben érvényesíthető szankciónak az alkalmazását kérte, hanem személyes adatai engedély nélküli felhasználása miatt érvényesített személyiségi jogi szankciókat, ezért a per elbírálása szempontjából annak volt jelentősége, hogy az alperes a felperes személyes adatait felhasználta-e.

Az Alaptörvény „Szabadság és felelősség” cím VI. Cikk (2) bekezdéséből következően mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. Mindebből az az általános jogosultság következik, hogy személyes adatot az érintetten és az eredeti adatfeldolgozón kívüli harmadik személy számára hozzáférhetővé tenni csak akkor szabad, ha *minden egyes adat vonatkozásában* az adattovábbítást megengedő *összes feltétel* teljesül. Személyes adatot feldolgozni csak pontosan meghatározott és jogszerű célra szabad. Az adatfeldolgozásnak minden szakaszában meg kell felelnie a bejelentett és közhitelűen rögzített célnak. A jogosultság lényeges tartalma, hogy mindenki maga rendelkezik személyes adatainak feltárásáról és felhasználásáról, ekként személyes adatot felvinni és felhasználni csak az érintett beleegyezésével szabad, továbbá mindenki számára követhetővé kell tenni az adatfeldolgozás egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni azt, hogy ki, hol, mikor és milyen célra használja fel az ő személyes adatát.

A név és a lakcím, mint személyes adat nyilvánosságra hozatala az információs önrendelkezési jogból következően tehát olyan felhasználás, amelyhez az érintett beleegyezése szükséges, és amely beleegyezési kötelezettség alóli kivételt csak törvényi rendelkezés teremthet meg.

Nem vitatottan az alperes a röpiratban a felperes nevét és lakcímét a hozzájárulása nélkül tette közzé, ezért a személyiségi jog megsértésének a következménye alól csak akkor mentesülhetett volna, ha létezik olyan törvényi rendelkezés, amely az adott felhasználás körében - a név közérdekből nyilvános adatnak minősítésével vagy más okból - az

engedély nélküli nyilvánosságra hozatalt megalapozza. Ilyen törvényi rendelkezés azonban a kampány során készített iratban a nyilvánosságot megszólító felhasználásra kiterjedően nem volt, törvényi engedély hiányában pedig a személyes adatok felhasználása jogellenes.

Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, hogy az alperes a személyes adatok kezelésére a felhasználás célhoz kötöttsége folytán nem volt jogosult; mivel a hatósági eljárásban a beadvány tartalmának megismerését ügyféli jogainak gyakorlása céljából kérhette, minden más célú felhasználás - így választási kampány során a beadvány és annak részét képező személyes adatok közzététele - a felperes hozzájárulása nélkül a személyiségi jog sérelmét valósította meg. A célhoz kötöttség elvéből következően az adatok korábbi, eltérő célból közzététele nem változtat az engedély nélküli nyilvánosságra hozatal jogsértő mivoltán. Azt pedig a közéleti szereplés téves értelmezésével állította az alperes, hogy a jogsértést a felperesnek túrníe kellett, mivel az esetleges közéleti funkciójára, mint a hatósági eljárás belső indítatására hivatkozás - helyesen a közérdek védelmében fellépés, amelyre bárki hivatkozhatott volna - nem változtat azon, hogy a hatósági eljárás kezdeményezése nincs összefüggésben a közéleti szerepléssel, arra ugyanis nem a felperes a nyilvánosság előtt zajló tevékenységével kapcsolatban került sor. Ezzel együtt arra is helyesen hivatkozott az elsőfokú ítélet, hogy amennyiben a hatósági eljárás során megjelölt adatokat a felperes közszereplése során általa közölt vagy nyilvánosságra hozatalra általa átadott személyes adatoknak kellene tekinteni, az Infotv. 6. §-ának (7) bekezdése alapján a hozzájárulást csak az adott közszerepléssel, és nem eltérő célú felhasználásokkal összefüggésben lehet megadottnak tekinteni. Olyan kiterjesztő értelmezés a személyes adatok védelmére vonatkozó alapvető jogosultság rendeltetéséből következően kifejezetten nem támogatható, mely szerint a közéleti szerepléssel összefüggésben nyilvánosságra hozott személyes adatok bármilyen attól eltérő célra felhasználhatók, mint amilyen célra már közzétételre kerültek.

Mindezekből következően helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi jog megsértését, és tiltotta el az alperest a további jogsértéstől.

A sérelemdíj alkalmazhatóságára és összegszerűségére vonatkozó első fokú ítéleti megállapításokkal is egyetértett az ítéletábra.

A Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdésében felhívott 6:519. §-a alapján a személyiségi jogsértés ellenére a sérelemdíj szubjektív következményének alkalmazása alóli kimentést megalapozza, ha a jogsértést elkövető magatartása nem volt felróható. A kimentési okra azonban az alperes eredménnyel hivatkozni nem tudott, mivel az elvárható magatartásnak a Ptk. 1:4. §-ának (1) bekezdésében írt zsinórmértékbe ütköző magatartás, ha nyilvánvalóan beleegyezése nélkül a hatósági eljárás révén tudomására jutott személyes adatokat lényegesen eltérő célból hozta nyilvánosságra.

A sérelemdíj összegszerűségét is megfelelő mérlegelés alapján határozta meg az elsőfokú bíróság. A sérelemdíj jogintézményének az a lényege, hogy a személyiségi jogsértés következtében olyan - akár köztudomású tényként is elfogadható, nem bizonyítandó - hátrányok keletkeznek, amelyek kompenzálása - elvileg egyenértékű lehetőségek

biztosítása révén - pénzbeli marasztalással megvalósítható, egyben a jogintézmény magánjogi büntetés funkciója a törvényben meghatározott körülmények értékelésével biztosítható.

Az immateriális sérelmek helyrehozhatatlanok, a sérelemdíj mértéke nem állapítható meg objektív mérce szerint, az minden esetben a bírói mérlegelésen alapul, amelynek során az egyedi körülmények gondos és részletes értékelése mellett, a mértéktartás követelményének megfelelően, igazodni kell a jogalkalmazás kialakult gyakorlatához. Az igényt érvényesítő jogosultat ért hátrányokat gondosan értékelni kell, mindezen felül a törvényben felhívottaknak megfelelően kell abban állást foglalni, hogy az eset további, a hátrányon felüli körülményeit - a jogsértés súlyát, ismétlődő jellegét, a felróhatóság mértékét, a jogsértés környezetre gyakorolt hatását - mennyiben lehet figyelembe venni, és mindezen körülmények összevetésével kell, a kialakult bírói gyakorlatra is figyelemmel, meghatározni a sérelemdíj azon összegét, amely alkalmas a kompenzálásra és a magánjogi büntetésre kiterjedő funkció érvényesülésére.

Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegszerűségének meghatározásához szükséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatta, a feltárt tényállás alapján a jogsérelem folytán bekövetkezett hátrányokat, következményeket és egyéb törvényileg értékelendő körülményeket megfelelően határozta meg. Ennek során megfelelően értékelte, hogy a felperes a köztudomású hátrányokon felül további, a mindennapjait, az életkörülményeit érintő negatív változást nem bizonyított, a nyilvános közzététel egy viszonylag kisebb közösséghez juthatott el, a felróhatóság mértéke azonban súlyosnak minősíthető, a jogsértés következményei az egyszerű kellemetlenségeken túlmutattak, és nem volt jelentősége a hivatkozottak szerint a személyes adatok más célból közzétételének, mert a közzététellel érintett kör, a közzététel módja és rendeltetése lényegesen eltért. Az elsőfokú bíróság által megállapított összeg alkalmazkodik a sérelemdíj intézményének lényegéhez, céljaihoz, annak leszállítására az ítéletábla indokot nem talált.

Helyesen döntött az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről is. A következetes bírói gyakorlat szerint a személyiségi jogi perekben, amennyiben a felperes a jogsértés objektív (felróhatóságtól független) és szubjektív (felróhatóságtól függő) szankcióját is igényli, a pertárgy értéke, ha a pénzbeli marasztalás (a perbeli esetben: a sérelemdíj) igényelt tőkeösszege nem haladja meg a határozatlan pertárgyértéket, akkor határozatlan, ha pedig meghaladja, akkor az igényelt pénzbeli marasztalás tőkeösszege. Ebből következően a pertárgy értéke az Itv. 39. §-a (3) bekezdésének b) és c) pontjai értelmében az elsőfokú eljárásban 1 000 000 forint, a másodfokú eljárásban 600 000 forint. A felperes pernyertessége azonban nem 30 %, mivel nem csupán 300 000 forint sérelemdíj, hanem a határozatlan értékű, így 600 000 forintban számítandó objektív szankciók iránti keresete is eredményes volt. A kereset eredményességének a mérlegelése folytán az elsőfokú bíróság ezért helytállóan tekintette közel azonosnak a felek pernyertességét, és az eljárási szabályoknak megfelelően rendelkezett a felek által előlegezett költségek maguk általi viseléséről és a le nem rótt illeték egyenlő részben megosztásáról.

A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - és annak a 254. §-a (3) bekezdése szerinti helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes köteles viselni a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékű 48 000 forint fellebbezési illetéket, amelyből a fellebbezésben 24 000 forint összeget rótt le, így köteles az államnak megfizetni a fennmaradó különbözetet. A másodfokú eljárásban a felperes nem fejtett ki jogi képviselési tevékenységet, ezért az ítéltábla mellőzte a másodfokú perköltségről rendelkezést.

Debrecen, 2017. május 16.

Dr. Csikiné Dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő